

Un marc fèrtil per mirar el món. Recursos basals i recursos circumstancials per a les aventures d'aprenentatge

Els projectes a l'educació infantil sorgeixen de la vida de l'aula, de l'activitat, de les relacions, de les converses... Experimenten una gènesi i un itinerari diferents dels que poden tenir a l'educació primària. S'apuntalen i s'inicien en l'activitat espontània de les criatures, que a l'escola adquireix molt sovint el tremp de la tenacitat, del desig, de la descoberta, de l'itinerari, de l'acció col·laborativa. En definitiva, del que a la nostra escola en diem *l'aventura d'aprenentatge*.

Però, perquè això passi i faci via, hi ha d'haver una sèrie de coses que ho facin possible i que, per això, són recursos. Ara bé, es tracta de *recursos basals*, és a dir, que construeixen una base fèrtil en què poden tenir lloc processos i itineraris. N'hi ha quatre: l'ambient, el temps, la cultura d'escola i la mestra. Aspectes indestruïbles que es donen conjuntament i que no són recursos entesos com a mer mitjà, sinó un marc de possibilitats, d'orientació i d'inspiració. Són, per dir-ho amb una metàfora, recursos com ara la terra, el sol o l'aigua per a la vida humana.

És molt difícil definir els ingredients d'un ambient, però en podem anomenar alguns. En primer lloc, els materials. N'hi ha de diferents tipus:

- *Materials variats, inespecífics i desestructurats*, que conviden a l'acció humana de fer, de construir, de crear un món a sobre del món donat i amb el món donat, de passar de la matèria informe a la construcció, a l'invent, a la forma, a l'argument...
- *Materials per al joc simbòlic* (específics: objectes funcionals del món real), que obren un joc que permet construir-se recreant i trobant-se en les activitats relacionals i culturals que els infants veuen al seu entorn (a casa, a la botiga, a la plaça...).

- *Materials i estris que guien i que conviden a realitzar una activitat*, una pràctica determinada: a dibuixar, a interpretar música, a llegir, a escriure... Un conte il·lustrat, un pinzell, una lupa, una caixa xinesa, un llapis i una llibreta on s'anoten i es dibuixen coses importants... Són objectes que obren la porta d'un món en què l'infant es crea i esdevé creador.

Però l'ambient no només està fet de materials (n'hem anomenat alguns, però n'hi podria haver molts més), sinó que també està fet d'una disposició dels materials en l'espai, està fet d'un equilibri d'ordre i de moviment, està fet d'una manera de relacionar-se amb els objectes, està fet de la presència d'una bellesa natural i senzilla, està fet d'una manera de relacionar-se amb les coses que es creen (amb les produccions dels infants i dels mestres), està fet d'una manera de parlar i de parlar-se...

En segon lloc, la cultura d'escola és tot allò que compartim al centre educatiu i que fa que s'hi visqui d'una manera determinada i que sigui un lloc amb una especificitat pròpia. A l'escola hi anem a aprendre infants i mestres (i això els nens i nenes ho saben), i per això és un lloc de curiositat i de desig, és un lloc d'activitat (que tendeix a ser orientada i concentrada), un lloc de paraula i de conversa, un lloc d'admiració per les coses valuoses de la cultura i de la natura, un lloc en què la criatura és acollida i considerada d'una manera determinada i en el qual es vol conèixer d'una manera determinada... Aquest marc de significat i de vivència compartida dibuixa les coordenades que són una condició de possibilitat dels projectes.

I el temps i el mestre o la mestra són, també, recursos fonamentals o basals que només podem, aquí, deixar apuntats.

A partir d'aquests recursos basals, quan s'encén la guspira d'un projecte, tot pot ser un *recurs circumstancial*: una persona, un objecte, una dinàmica, un estri, un material, una organització..., perquè estarà inscrit en un itinerari concret i en un sentit de descoberta, d'experimentació, d'aprenentatge, de col·laboració, d'interès, d'activitat. Perquè, quan les mestres, els mestres i els infants estan implicats en una aventura d'aprenentatge, veuen recursos arreu, miren la realitat des de la dèria que tenen entre

mans i, aleshores, als recursos basals se n'hi sumen molts d'altres. I el previst i l'imprevist omplen l'espai, durant un temps, de l'aroma d'un projecte i, al cap d'uns quants mesos o al curs següent, del d'un altre projecte ben diferent, perquè els projectes no són impersonals, són aventures ben singulars de comunitats d'infants i mestres. •

Mar Esteve Ràfols

Diana Maynadié Serrallach

Laura Zamora Cornadó

Laura Casado Carrión

Escola Epiqueia. Mediona (Alt Penedès)

novaepiqueia@epiqueia.cat

8 ideas clave Los proyectos interdisciplinarios

Francesca Majó Masferrer, Montserrat Baqueró Alós

Tracta de manera rigorosa el tema dels projectes de treball entesos com una metodologia globalitzadora que integra els aprenentatges escolars a l'entorn real de l'alumnat i del professorat. Alhora es donen pistes per entendre com aquesta manera de fer fomenta la responsabilitat dels estudiants en la mesura que els implica, al mateix temps que els compromet, amb els seus aprenentatges a través de diferents procediments d'indagació, experimentació i gestió dels errors com a eixos de reflexió i avenç.

DESPESES D'ENVIAMENT GRATIS
Península (mínim 10€)

8 ideas clave Los proyectos interdisciplinarios

Francesca Majó Masferrer
Montserrat Baqueró Alós

5%
descompte
en tots
els nostres
llibres

24 **GRAÓ**

Hurtado, 29. 08022 Barcelona

info@irif.eu

www.grao.com

934 080 464